

Helmond, 24 september 2019

Onderwerp: Aanbiedingsbrief Programmabegroting 2020-2023

Geachte raadsleden en burgercommissieleden,

Vandaag bieden wij u de meerjarenbegroting 2020-2023 aan. Hierin geven we een financieel sluitend beeld van de wijze waarop we de komende jaren ons beleid in Helmond willen vormgeven. Zoals u in de begroting kunt lezen zetten we in op moderne en toekomstgerichte ambities, gepaard met solide financieel beleid. Dit is nodig met het oog op de ontwikkelingen die we op ons als gemeente zien afkomen, zowel in financiële zin als ook vanuit een meer sociaaleconomisch karakter.

Belangrijke uitdagingen richting de toekomst

Basis onder de voorliggende begroting is ons in 2018 gepresenteerde coalitieakkoord, waarmee we inzetten op een duurzaam, sociaal en economisch vitaal Helmond. Naast de in dit akkoord gepresenteerde ambities (met bijpassende opgaven) zijn we de afgelopen tijd geconfronteerd met enkele wezenlijke uitdagingen. Dit zijn onvoorziene ontwikkelingen die om een adequaat antwoord vragen cq. relatief nieuwe ontwikkelingen die we als een kans zien om onze visie verder vorm te geven.

- Tot de eerste categorie behoren de financiële ontwikkelingen rondom de uitvoering van de Participatiewet. Voornamelijk door teruglopende BUIG-middelen vanuit de Rijksoverheid zijn we als gemeente genoodzaakt om een deel van de begrote tekorten door Senzer over te nemen. Dit doen we. Immers, alleen dan kan deze organisatie (waarvan we samen met zes andere gemeenten aandeelhouder zijn) op een verantwoorde en beoogde wijze invulling blijven geven aan onze visie op de Participatiewet.
- Ook de tekorten binnen het Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor onderwijsinstellingen vragen om een adequate reactie. Als college staan wij voor een stad waarin kinderen goed kunnen opgroeien en de educatie krijgen die zij nodig hebben. Dit valt niet los te zien van het belang van goede, toekomstbestendige onderwijslocaties. Het vlot trekken van het IHP, wat we in overleg doen met de schoolbestuurders, is daarvoor van eminent belang, daarom lossen wij dit op.
- Voor de toekomst van Helmond eveneens bepalend is ons voorzieningenniveau. Of het nu om de ontwikkeling van onze eigen inwoners gaat of het aantrekken van talentvol personeel: veel hangt samen met wat we als stad kunnen bieden, bijvoorbeeld op cultureel gebied. Na eerder extra geld te hebben uitgetrokken voor het evenementenaanbod, investeren we nu extra in overige culturele voorzieningen. Hiermee jagen we nieuwe ontwikkelingen in de stad aan. Ook investeren we via de wijkontwikkelingsplannen extra in enkele Helmondse wijken.
- De weg richting de toekomst leidt in onze ogen langs de 'Digitale Stad'. De aanleg van het glasvezelnetwerk is een eerste stap, maar om dat straks echt optimaal te kunnen benutten is het van belang te investeren en participeren in nieuwe ontwikkelingen. Daarbij valt te denken aan een dataplatform en aan innovatieve toepassingen en diensten met betrekking tot zorg, onderwijs en veiligheid. Dit raakt veel van onze centrale speerpunten, zoals het sociaal domein, de centrumontwikkeling en de duurzaamheidsopgave. Thema's die in de ene wijk worden getest kunnen na een succesvolle pilot ook bijdragen aan de sociale ontwikkeling elders in de stad.

In onze ogen zijn bovenstaande opgaves heel belangrijk om Helmond solide, modern en toekomstgericht te houden of te maken. Vandaar dat we in deze meerjarenbegroting geld uittrekken om óf een financiële uitdaging op te lossen (in de voorbeelden van de Participatiewet en het IHP) óf extra te investeren in onze voorzieningen (zoals cultuur, de wijken en de digitalisering).

Actualisatie financieel beleid

Bovenstaande signaleringen zijn enkele voorbeelden van de ontwikkelingen om ons heen. Immers: zowel het financiële gesternte als de majeure uitdagingen voor ons als gemeente zijn de afgelopen periode sterk gewijzigd. Wij analyseren deze ontwikkelingen graag tegen de bredere achtergrond van onze begroting. Daarom is het in onze ogen nu het juiste moment voor een grondige actualisatie van ons financiële beleid. We kunnen met een beoogde herziening krachtiger inspelen op substantiële ontwikkelingen die op de gemeente afkomen en die ons ertoe nopen op een verantwoorde wijze met onze financiële middelen om te gaan. Daarbij hebben we expliciet oog voor een aantal belangrijke uitdagingen.

- Ook de huidige (sluitende) meerjarenbegroting toont aan: qua exploitatiebegroting lopen we tegen onze grenzen aan. Er is weinig ruimte voor structurele nieuwe uitgaven, terwijl we wel zien dat er (bijvoorbeeld in het sociaal domein) onzekere tijden op ons afkomen, mede door een gebrek aan duidelijkheid over de financiering van de Rijksoverheid. Deze constatering vraagt mogelijk om een hernieuwde balans tussen onze investeringen en de exploitatie.
- De economische vooruitzichten zijn onzeker. Een afnemende groei van de economie heeft op verschillende wijzen effect op onze gemeentelijke begroting, onder meer door het risico op veranderende (lees: verhoogde) rentestanden. Hoewel we niet verwachten dat zich dit deze bestuursperiode al voordoet, is het belangrijk hier op langere termijn rekening mee te houden.
- Als gemeente zullen we nieuwe wegen moeten bewandelen om ons verdienvermogen uit te breiden en daarmee nieuwe bronnen aan te boren voor de groei van Helmond. Dit vraagt om aanpassingen in ons financieel beleid, passend bij de beoogde duurzame verbeteringen in de economische, fysieke en sociaaleconomische structuur van de stad op langere termijn.

Ook in het verleden stond de gemeente voor grote, soms onvoorziene ontwikkelingen. Mede met het oog hierop zijn destijds enkele reserves gevormd. Dit gaf ons als gemeente de zekerheid om in te kunnen spelen op fluctuaties op de markt en/of relevante en urgente ontwikkelingen in de stad. De reserves staan beschreven in de "Nota reserve- en voorzieningenbeleid 2016-2019", zoals deze in 2015 door uw raad is vastgesteld. In deze nota is onder meer aangegeven dat we dit soort reserves "op termijn willen gaan afbouwen en/of beperken conform het gewijzigde beleid bij investeringen."

Binnen de hierboven bedoelde herziening willen wij breed en integraal kijken, en alle bouwstenen van het financiële beleid van de gemeente Helmond (waaronder de inrichting van de begroting) wegen. Deze aanpak wordt gesteund door onze accountant met wie we over dit traject reeds in gesprek zijn getreden. Om deze exercitie de komende tijd uit te kunnen voeren stellen wij voor de huidige Nota reserve- en voorzieningenbeleid met één jaar te verlengen (t/m 2020), zodat we de beoogde wijzigingen goed in het nieuwe/aangepaste beleid kunnen verwerken.

Toekomstbestendig traject, samen met de raad

Dit alles vraagt van ons een integraal, maar bovenal zorgvuldig proces dat we samen met u als raad zullen doorlopen. In dat proces zullen we de komende tijd de afweging maken hoe we de financiële inrichting van Helmond optimaal op een moderne én solide wijze kunnen vormgeven richting de toekomst. We zijn voornemens de periode tot de Voorjaarsnota 2020 te gebruiken om:

- De huidige financiële positie te analyseren (een gedeelte van dit werk is reeds uitgevoerd);
- Indachtig de hiervoor beschreven uitdagingen een hernieuwde visie te formuleren op het gewenste financiële beleid van de gemeente;
- De opbrengst van deze totale exercitie een plek te geven in de begroting en tevens in een voorstel voor aanpassingen in de Nota reserve- en voorzieningenbeleid.

Op korte termijn treden we – samen met de accountant – over dit proces eerst met het auditcomité in overleg, waarna we ook het bredere gesprek met u als raad zullen voeren. Juist omdat het om majeure thematiek gaat die ook betrekking heeft op de langere termijn van de gemeente, is dit immers een uitdaging voor zowel ons als college als voor u als gemeenteraad. Voorop staat dat wij, zowel via de voorliggende begroting als met het voorgestelde traject, Helmond willen klaarstomen voor de toekomst. Uiteraard doen we dit vanuit financieel verantwoorde kaders.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Helmond,
De burgemeester

De secretaris

The image shows two handwritten signatures. The first is in blue ink and is a stylized, cursive signature. The second is in black ink and is also a stylized, cursive signature. Both signatures are positioned below their respective printed names.

